

Едуард Балашов

МІЖНАРОДНІ МОЛОДІЖНІ ОБМІННІ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК МОЛОДІ (НА ПРИКЛАДІ ОРГАНІЗАЦІЇ “КАНАДА-СВІТ-МОЛОДЬ”, КАНАДА)

Якою уявляється молода людина у двадцять першому столітті? Якою вона повинна бути? Відомо одне: вона буде змушена мати справу з багатьма змінами – в навколишньому середовищі, у взаєминах між людьми, професійній діяльності тощо. Але разом з тим, вона повинна усвідомлювати, що кожен зокрема впливає на зменшення масштабів цих змін. Визнаючи, наскільки ми подібні один до одного, і наскільки важливі особистісні відмінності, які роблять кожну людину індивідумом, ми розуміємо, що це усвідомлення засвоюється найкраще через власний досвід. Кожен має зрозуміти, що безпечно майбутнє для нас буде гарантовано лише за умови існування людського взаєморозуміння.

Неприбуткова позаурядова організація “Канада-Світ-Молодь” була заснована у Канаді в 1971 році Жаком Ебером – людиною, яка багато подорожувала по всьому світі і є ентузіастом своєї справи – освіти і виховання молоді на засадах демократії, взаєморозуміння та поваги до історичних, культурних, економічних, політичних, національних відмінностей різних країн світу.

Основною місією цієї організації є підготовка молоді до активної участі у процесі розвитку справедливого, гармонійного та збалансованого розвинутого суспільства. “Канада-Світ-Молодь” створює унікальну можливість навчання для цілих міст, груп людей, а також окремих осіб, які бажають набувати нових знань та впроваджувати нові ідеї в реальність. Це досягається за допомогою співпраці між партнерськими організаціями, яка базується на принципах єдності та поваги до культурних відмінностей, з метою інтенсифікації процесу набуття знань та навичок, необхідних для активного долучення молоді до процесу розвитку суспільства.

Головними завданнями будь-якої обмінної програми, організованої “Канада-Світ-Молодь”, є:

1. Підвищення рівня свідомості, розуміння та поваги до соціоекономічної та культурної реальності власної країни серед учасників із Канади та країни, з якою проводиться програма.

2. Навчання молоді взаєморозумінню як основної риси для плідної праці у сфері місцевого чи світового розвитку.

3. Розвиток серед учасників почуття взаємної відповідальності та причетності до вирішення соціальних та економічних проблем суспільства.

4. Усвідомлення того, що кожна людина відіграє визначну роль у розвитку суспільства.

5. Пропагування серед учасників ідеї, що вони всі є мешканцями взаємно залежного світу.

6. Усвідомлення важливості набутих знань і навичок учасників, які необхідні для їх активного долучення до процесу розвитку суспільства.

Завдання обмінної програми реалізуються за допомогою таких компонентів:

- проживання учасників парами (один учасник з Канади та один з іншої країни, тієї ж статі) у "гостьових" родин (родинах, які погодилися прийняти учасників у своєму домі);

- волонтерські робочі місця для учасників;

- орієнтаційні заняття на початку обмінної програми;

- проміжні підсумкові заняття в середині проекту;

- підсумкові заняття в кінці програми;

- персональні проекти кожного учасника;

- написання учасниками статей у місцеві, регіональні та загальнодержавні засоби масової інформації;

- заняття з вивчення іноземної мови;

- освітні дні (підготовлені та проведені учасниками).

- дні суспільної діяльності, коли учасники на волонтерських засадах реалізують проекти у "гостьовому" місті та інше.

У 1997 році було підписано першу угоду про співпрацю між Національним університетом "Острозька академія" та організацією "Канада-Світ-Молодь", у якій передбачалося проведення молодіжної обмінної програми між Канадою та Україною тривалістю протягом шести місяців. Програма поділялася на дві фази: канадську та українську, по три місяці кожна. Група складалася з восьми канадців віком від 19 до 25 років, восьми українців такого самого віку, а також двох керівників програми – один з канадського боку, інший – з українського.

Визначальними цілями цієї програми були: 1) підготовка активних громадян суспільства (з метою їх активної участі в демократичному житті суспільства); 2) підготовка учасників для ринку праці за допомогою набуття таких знань та нави-

чок, як адаптивність, самопізнання, почуття організованості, робота у групі, вивчення іноземної мови, вміння долати стреси, конфлікти; 3) вивчення концепції ринкової економіки за допомогою дослідження функціонування підприємств малого бізнесу, а також неприбуткових організацій; 4) вивчення розвитку громадянського суспільства, а саме – понять солідарності та незалежності, соціальних обов'язків, поваги до інших культур та навколишнього середовища; 5) можливість вивчення мови країни, в якій перебувають; 6) пропагування ідеї статевої рівності.

Основними компонентами даної обмінної програми були:

1. Орієнтаційні заняття

Проводяться в місті або на базі табору поза містом. Орієнтація починається з процесу формування групи, міжкультурного спілкування учасників та започаткування освітнього характеру програми. Група починає дискутувати з приводу питань спілкування, культурних відмінностей тощо. Учасники готуються до побуту в "гостьовому" місті (місті, де відбувається програма), а також починають усвідомлювати важливість усього, що необхідно вивчити під час програми.

Після приїзду до "гостьового" міста група поселяється в "гостьових" родин, і орієнтаційні заняття продовжуються. Учасники програми знайомляться з містом за допомогою екскурсій та участі у різних проектах, які тут відбуваються. У цей час вони відвідують волонтерські робочі місця, де будуть працювати протягом трьох наступних місяців, а також ознайомлюються з умовами ринку праці у місті.

2. Проміжні підсумкові заняття в середині проекту та підсумкові заняття в кінці програми

Ці заняття плануються, організовуються та проводяться учасниками за допомогою та підтримкою керівників програми. Це чудова можливість для учасників навчитися працювати у комітетах і розвивати свої організаційні та лідерські якості. Дані заняття дозволяють підсумувати та оцінити різні компоненти програми. Вони також дають учасникам можливість попрацювати над створенням міцної групи.

3. День освітньої діяльності

Кожна пара учасників організовує день освітньої діяльності один раз на тиждень. Вони готують сесії на вибрану тематику, організовують екскурсії, запрошують гостей, які є професіона-

лами у даній сфері і можуть прочитати лекцію та відповісти на всі питання учасників щодо даної теми, проводять заняття, котрі сприяють вивченню групою даної тематики згідно з освітніми завданнями програми.

Протягом цього дня відбувається також щотижнева сесія, під час якої всі учасники діляться враженнями та емоціями від пережитого за весь тиждень. Закінчується день освітньої діяльності уроком англійської та української мов, а також підсумовуванням та оцінкою вивченого.

4. День суспільної діяльності

Група розпочинає реалізацію проєктів у місті, які можна завершити протягом трьох місяців, або популяризувати серед представників громадськості, які пізніше доведуть проєкт до логічного завершення. Дані проєкти мають на меті пропагування ідеї добровільної безоплатної праці на користь своєї громади, міста, а отже, й країни. Ініціатива таких проєктів походить від учасників, “гостьових” родин, волонтерських робочих місць, а також представників громадськості.

5. Професійні тренінги

Професійні тренінги організуються керівниками групи та мають на меті розгляд учасниками таких тематик, як “Навколишнє середовище”, “Активність людини у демократичному суспільстві”, “Професійна підготовка”, “Малий бізнес та підприємництво” та ін. Також проводяться семінари на теми, що пов’язані з політичним устроєм, економікою, культурою та історією країн – учасниць обмінної програми.

6. Публічні промови

Від учасників очікується, що вони зроблять принаймні одну публічну презентацію – у школі, клубі, агенції тощо. Кожна пара вибирає, де буде робити презентацію, та тему свого виступу. Ця презентація має на меті розвиток ораторських навичок серед учасників, а також навчає їх висловлювати свою думку перед аудиторією.

7. Написання статей до місцевих газет

Учасники програми пишуть статті у місцеві газети, журнали. Вони вибирають тематику про своє перебування у цьому місті, волонтерські робочі місця, партнерські організації тощо. Це допомагає їм розвивати свої навички спілкування, а також підсилює зв’язки з громадськістю (т.зв. PR).

8. Персональні проекти

Кожен учасник заохочується до того, щоб вибрати персональний проект і здійснити його. Даний проект може бути пов'язаний з їхнім хобі, зацікавленням. Пізніше учасникам буде надано час для оцінки та підсумовування результатів проекту, і з'ясування того, чи були виконані попередньо поставлені завдання.

Згідно з п. 10-тим розділу 1. 1. “Положення про права та свободи людей” (Канада), “кожна людина має право на повне та однакове для всіх визнання її прав та свобод людини, незалежно від раси, статі, сексуальної орієнтації, цивільного статусу, віку, релігії, політичних переконань, мови, етнічного чи національного походження, соціальних умов... Дискримінація існує там, де є ігнорування, виключення чи невиконання такого права.”

Для учасників обмінної програми надається унікальна та єдина в Україні можливість навчатися та перебувати в Канаді, проживати у „гостювій” родині, а також працювати на волонтерських робочих місцях протягом трьох місяців. Це виняткова можливість для українських учасників – студентів Національного університету “Острозька академія” – познайомитися з поняттям добровільної безоплатної праці на користь суспільства. Навчання залежить від їх здатності зрозуміти оточення, поважати культурні відмінності, відповідно пристосовувати до цього свою поведінку. Зазвичай їм дуже важко пристосуватися до канадських стандартів, виникає так званий культурний шок, нерозуміння та навіть почуття сорому за власну країну. Але чим більше зусиль докладає кожен студент до вивчення всього, що його оточує в Канаді, тим більше знань він набуває і починає цінувати своє походження та докладати зусиль для розбудови демократичного суспільства в Україні.

Література

1. Canada World Youth & The Ostroh Academy Ontario-Ukraine Exchange 1997-1998 Educational Plan.
2. Canada World Youth & The National University of Ostroh Academy Alberta-Ukraine Exchange 2001-2002 Educational Plan.
3. Canada World Youth, Rural Development Foundation & The National University of Ostroh Academy Alberta-Ukraine/Poland NETCORPS Exchange Program 2001-2002 Educational Plan.
4. Canada World Youth, Rural Development Foundation & The National University of Ostroh Academy Alberta-Ukraine/Poland NETCORPS Exchange Program 2002-2003 Educational Plan.

5. Jacques Hübner "Hello, World!" Preface by Dr. Michael Oliver. Translated by Jean-Paul Murray, - Talonbooks, Robert Davies.

6. Participant Resource Book Camrose – Ostroh Alberta-Ukraine/Poland NETCORPS 2001-2002.

7. Protocol Agreement between Canada World Youth and The National University of Ostroh Academy 2001-2002.

8. Protocol Agreement between Canada World Youth and The National University of Ostroh Academy 2002-2003 NETCORPS.